

Research Paper

Analysis of immoral behaviors of Iranian Premier League players

R. Shajie¹, R. Heydari², K. Shajie³, E. Asadollahi⁴, S.M. Amiri Baygi⁵

1. Assistant professor of Payam Noor University
2. PhD student in Sports Management Faculty of Sports Sciences Ferdowsi University of Mashhad
3. PhD in Sports Management, Faculty of Sports Sciences, Ferdowsi University of Mashhad
4. Assistant Professor in Department of Sport Marketing Management, Sanabad Golbahar Higher Education Institute (Corresponding author).
5. PhD student in Sports Management Ahvaz Chamran University

Received: 2021/08/15

Accepted: 2021/11/06

Abstract

With the prevalence of football fever in different societies, false sensitivities towards this field have been formed, which has led to some immorality and immorality among spectators, athletes and coaches; Therefore, the purpose of this study was to investigate the immoral behaviors of Iranian Premier League players using the Q research method. The present study is applied in terms of purpose; In terms of exploratory nature; In terms of data collection, it is a descriptive-survey and due to the application of Q methodology, it is mixed research. The statistical population was all veterans and football elites of Iran, from which 24 people were selected as participants by a combination of purposeful and non-probabilistic sampling and snowball sampling. Based on the findings and the results of Q factor analysis, three factors were identified (Injury to players, Injury to the team and injury to the community) that these three factors explained and covered about 57.20% of the variance. Accordingly, in order of priority, the mental pattern of Injury to players was ranked first, Injury to the team was ranked second, and injury to the community was ranked third. According to the results of the present study, the occurrence of immoral behaviors by the country's football players, especially prominent players, causes harm to the players themselves, teams and society. It seems that the cost of immoral and unprofessional behavior should be so high that the athlete does not even think of committing this behavior.

Keywords: Immoral Behaviors, Football Clubs, Football Players, Society.

1. rezashajie@gmail.com
2. reza.hdr1994@gmail.com
3. kianooshshajie@yahoo.com
4. ehs.asadollahi.spr@iauctb.ac.ir
5. amiri11121373@gmail.com

Extended Abstract

Background and purpose

Sport in general and football in particular are among the special fields in which the importance and value of ethics is reflected. With the development of football and football competitions in different countries, false emotions and sensitivities towards this field have been formed; So that it has led to some immoral behaviors in spectators, athletes and coaches (Mousavi & Salimi, 2016; 123; Raiat, Sajjadi, Rajabi & Raiat, 2020; 39). Iranian football is also widely faced with the phenomenon of immorality and its consequences. From the abusive treatment of players in front of people and dozens of TV cameras to the abusive statements of famous coaches against each other, the obscenity of dissatisfied spectators to referees, athletes and coaches, all show the occurrence of immoral behavior in the country's football (Shajie, KozeChian, Ehsani & Amiri, 2014; 3). Margins and corruption among football players have become a pervasive challenge. Therefore, the purpose of this study was to investigate the immoral behaviors of Iranian Premier League players using the Q research method.

Materials and Methods: Based on the purpose and nature, the present study is of the type of applied and exploratory research, in terms of data collection and information, of the type of descriptive-exploratory research and according to the use of Q research method, of the type of mixed research (qualitative- Is a little). Due to the use of Q research method, purposeful methods with small samples are used to select participants; Therefore, in the present study in the interview section, among the former national and club players who had experimental, scientific and research backgrounds in this field, seven people were selected as the research sample. In the Q-phrase sorting section, 24 elite players in the national teams and the Iranian Football Premier League were selected as research participants. This selection was made with the help of a combination of purposive and non-probabilistic sampling and snowball sampling. The tools used in this research can be divided into qualitative and quantitative parts. In the qualitative part, through interviews with interactive and participatory methods, and in the quantitative part, the Q diagram was used to transfer the information obtained from the qualitative part with normal and mandatory distribution. The face and content validity of the tool, which in the Q method should rule on the comprehensiveness of Q statements and diagrams, was approved by three sports management experts. Also, the measurers' reliability method was used to measure the reliability of Q charts and cards. Therefore, four scorers were asked to complete the chart. The correlation coefficient of 0.79 indicates the reliability of the correctors. Then, the data was final coded and written in the form of Q expressions on

Q cards and provided to the participants. In the short section after sorting the phrases by the research participants, the way of scoring each of the participants was recorded by a specially designed form and the participants' sorting data were entered in SPSS26 software.

Results: Based on the findings, three mental patterns related to behavioral injuries in football players were identified. On this basis, the mental pattern of injury to the players in the first place, injury to the team in the second place and injury to the community in the third place. It is necessary to explain that the naming of mental patterns is based on the method of naming and labeling the Q research method and based on the opinion of the research team and the people who participated in this research.

Conclusion: In a general conclusion, it can be stated that the occurrence of immoral behaviors by the country's football players, especially prominent players, causes harm to the players, teams and society. Occurrence of these behavioral abnormalities on the part of players, due to overemphasis on winning or winning at any cost, gaining fame and prioritizing economic interests in sports, attack and pressure from spectators, managers and acquaintances to achieve the desired levels of Performing in competitions and not emphasizing the spirits and origins of heroism and chivalry. It seems that the cost of immoral and unprofessional behavior should be so high that the athlete does not even think of committing this behavior. It seems that the cost of immoral behavior is low for our athletes, who allow themselves to engage in such heinous behavior in front of the cameras and the media, and that this behavior is probably accompanied by functions for them instead of cost. The disciplinary committee of the clubs and the ethics committee of the federation are responsible for designing a model to increase the cost of immoral behavior, and if these behaviors are repeated, it means that the previous methods and crimes have not been held accountable. Ethical requirements and expectations of professional conduct are also clearly central to the players' contracts. The contract of professional players of prestigious clubs in the world has special clauses to oblige the player to observe the norms and values emphasized by the club. An issue that has not yet been included in the contracts of Iranian football players, despite numerous emphases. Players have to be careful about what they do not know the details. The role of managers and coaches in such incidents is also very important. They can play their preventive role at the right time. Coaches and managers who are absent or silent in such situations are, in fact, licensing such behavior. They and especially the coaches play the highest role in this field; Finally, the media, which merely covers this event for thousands of fans around the world, must realize the impact of this media action. They, too, should denounce this behavior and present aggressive criticism, clarify their position on such behavior, and

somehow mix their sense of concern with the content of the media, which, if they do not, in fact confirm and propagate such behavior.

Keywords: Immoral Behaviors, Football Clubs, Football Players, Society.

References:

1. Moosavi, Zohreh; Salimi, Mehdi. (2016) Evaluating the Barriers of Professional Ethics Growth of Players and Coaches of Iran Soccer Premier League, Strategic Studies on Youth and Sports. 15 (31), 120-140. (In Persian)
2. Rayat, A., Sajjadi, N., Rajabi, H., Rayat, M. (2020). Ethical Issues Iran Sport Media: Perceptions of Professional Football Players. Sport Management Studies; 12(59): 37-52. (In Persian)
3. Shajie, R., Kouze Chiyani, H., Ehsani, M., Amiri, M. (2014). Analysis of Demographic Factors Related to Ethical Decision Making of Soccer Players. Ethics in science and Technology. 9 (2): 1-12. (In Persian)

واکاوی رفتارهای غیراخلاقی بازیکنان لیگ برتر فوتبال ایران

رضا شجاع^۱، رضا حیدری^۲، کیانوش شجاع^۳، احسان اسداللهی^۴، سید محمد امیری بایگی^۵

۱. استادیار مدیریت ورزشی، دانشگاه پیام‌نور

۲. دانشجو دکتری مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی دانشگاه فردوسی مشهد

۳. دکتری مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی دانشگاه فردوسی مشهد

۴. * استادیار گروه مدیریت بازاریابی ورزش، موسسه آموزش عالی سناباد گلپه‌ار (نویسنده مسئول)

۵. دانشجو دکتری مدیریت ورزشی، دانشگاه چمران اهواز

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۸/۱۶

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۵/۲۴

چکیده

با رواج تب فوتبال در جوامع مختلف، حساسیت‌های کاذبی نسبت به این رشته شکل گرفته است به طوری که به برخی از بی‌اخلاقی‌ها و بد اخلاقی‌ها در بین تماشاگران، ورزشکاران و مربیان انجامیده است. لذا هدف از انجام پژوهش حاضر واکاوی رفتارهای غیراخلاقی بازیکنان لیگ برتر فوتبال ایران با استفاده از روش تحقیق کیو بود. پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی؛ به لحاظ ماهیت اکتشافی؛ از نظر گردآوری داده‌ها، توصیفی-پیمایشی و به دلیل کاربرد روش تحقیق کیو، از نوع پژوهش‌های آمیخته است. جامعه آماری کلیه پیشکسوتان و نخبگان فوتبال ایران بودند که از بین آنها ۲۴ نفر به‌عنوان مشارکت‌کنندگان به کمک تلفیقی از نمونه‌گیری هدفمند و غیراحتمالی و نمونه‌گیری گلوله برفی پژوهش انتخاب شدند. بر پایه یافته‌ها و بر اساس نتایج تحلیل عاملی کیو به طور کلی سه عامل شناسایی شد که عبارتند از آسیب به بازیکنان، آسیب به تیم و آسیب به جامعه. این سه عامل حدود ۵۷/۲۰ درصد از واریانس را تبیین و پوشش دادند. بر همین اساس و به ترتیب اولویت، الگوی ذهنی آسیب به بازیکنان در رتبه اول، آسیب به تیم در رتبه دوم و آسیب به جامعه در رتبه سوم قرار گرفتند. بر اساس نتایج پژوهش حاضر، بروز رفتارهای غیراخلاقی از سمت بازیکنان فوتبال کشور و به ویژه بازیکنان مطرح، آسیب‌هایی را برای خود بازیکنان، تیم‌ها و جامعه به همراه دارد. به نظر می‌رسد هزینه رفتار غیراخلاقی و غیرحرفه‌ای باید به اندازه‌ای بالا باشد که ارتکاب این رفتار به ذهن ورزشکار هم خطور نکند.

واژگان کلیدی: رفتارهای غیراخلاقی، باشگاه‌های فوتبال، بازیکنان فوتبال، جامعه.

1. rezashajie@gmail.com

2. reza.hdr1994@gmail.com

3. kianooshshajie@yahoo.com

4. ehs.asadollahi.spr@iauctb.ac.ir

5. amiri1121373@gmail.com

مقدمه

امروزه ورزش حرفه‌ای به عنوان یکی از حوزه‌های جذاب و پرتعداد صنعت ورزش محسوب می‌شود که نقش مهمی را در پیشبرد این صنعت و همچنین توسعه اقتصادی بسیاری از کشورهای در حال توسعه و توسعه یافته ایفا می‌کند (موسوی و سلیمی، ۲۰۱۶، ۱۲۲). اهمیت ورزش به عنوان بخشی از جامعه امروزی، روز به روز آشکارتر می‌شود و در همه جوامع جایگاه ویژه‌ای پیدا کرده است تا آن‌جا که در حوزه جامعه‌شناسی از آن به عنوان بارزترین نمودهای زندگی اجتماعی و فرهنگی یاد شده است و آن را در عقلائی شدن زندگی اجتماعی و توسعه جوامع مدرن مؤثر می‌دانند (جوآنمرد و نوابخش، ۲۰۱۴، ۴۰). ورزش به مانند دیگر عرصه‌های اجتماعی، برای ماندگاری باید همواره در رشد و توسعه باشد و ابعاد و زوایای آن، گسترش یابد و تثبیت و تقویت شود (رضایی صوفی، فراهانی و شعبانی، ۲۰۱۷، ۱۱۰). در این بین، ورزش فوتبال بدون شک پر طرفدارترین، جذاب‌ترین، پر بیننده‌ترین و هیجان‌انگیزترین رشته ورزشی محسوب می‌شود. در حال حاضر فوتبال محبوب‌ترین ورزش در ایران است که توجه بسیاری از افراد جامعه را به سمت خود جلب نموده است (رعیت، سجادی، رجبی و رعیت، ۲۰۲۰، ۳۹). فوتبال در ایران، افراد بسیاری را از قشرهای مختلف جامعه و از رده‌های سنی مختلف به عنوان تماشاچی به خود جلب کرده است و رقابت‌های فوتبالی در سطوح مختلف به طور فزاینده‌ای در حال توسعه است. باشگاه‌های فوتبال در سراسر جهان به دنبال موفقیت در مسابقات و لیگ‌های مختلف هستند، به طوری که موفقیت در مسابقات و پیروزی بر حریفان یکی از اهداف اصلی ورزشکاران، مربیان، مدیران و هواداران باشگاه‌ها به شمار می‌آید. لزوم دستیابی به این موفقیت‌ها موجب بروز فشارهای روانی برای ارکان گوناگون سازمان‌های ورزشی به خصوص برای بازیکنان و مربیان شده است که به واسطه این موضوع امروزه در میدانی ورزشی و به خصوص فوتبال رفتارهای غیراخلاقی زیادی دیده می‌شود (شجیع، کوزه‌چیان، احسانی و امیری، ۲۰۱۴، ۴؛ موسوی و سلیمی، ۲۰۱۶، ۱۲۳).

مسئله توسعه و سرلوحه قرار دادن اخلاق در هر حوزه و حرفه می‌تواند شکوفایی آن حرفه را به دنبال داشته باشد. از آنجایی که روح ورزش با اخلاق و سجایای اخلاقی توأم است و در تمدن کهن و فرهنگ اسلامی ایران، ورزش به دور از اخلاق جایگاهی نخواهد داشت؛ توجه هر چه بیشتر به اخلاق و اخلاق‌گرایی در ورزش حرفه‌ای به عنوان یک بخش حیاتی از ورزش، می‌تواند نقشی بزرگ در بالندگی این حرفه و متعاقب آن کل ورزش کشور داشته باشد (موسوی و سلیمی، ۲۰۱۶، ۱۲۲؛ بنسونولو^۱، ۲۰۱۶). اگر ورزش به عنوان یک پیشه و حرفه در نظر گرفته شود، اخلاق ورزشی گونه‌ای از اخلاق حرفه‌ای است. به تعبیر دیگر، همان‌طور که در پزشکی، مهندسی، تجارت و اقتصاد نیاز به پیروی از هنجارهایی است، ضرورت پیروی از هنجارها در ورزش هم امری ضروری است (کسول، آمبگانکار، کسول و گولد^۲، ۲۰۰۹، ۴۰). اخلاق، مجموعه‌ای از صفات انسان‌ها

1. Bensonolu

2. Caswell, Ambegaonkar, Caswell, Gould

است که به صورت رفتاری بروز می‌یابد که از خلقیات درونی انسان ناشی می‌شود (شاه علی، رشیدپور، کاوسی و اعتباریان، ۲۰۱۵، ۳۹۵). رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای به معنای در نظر گرفتن منافع سازمان و همچنین رعایت اصول رقابت سالم با دیگر سازمان‌های فعال است که منجر به ایجاد منافع بلندمدت برای سازمان و حوزه کاری می‌گردد (گراهام^۱، ۲۰۱۷). ضعف در سیستم اخلاقیات، به کاهش ارتباطات و افزایش خسارات در سازمان می‌انجامد و به دنبال آن، مدیریت بیشتر بر روی کنترل گذشته‌نگر تکیه خواهد کرد؛ زیرا افراد اطلاعاتی را در اختیار مدیریت نمی‌گذارند و در این صورت، انرژی سازمان یا باشگاه منفی می‌شود (سعیدی، فقیهی، سیفی و ناطقی، ۲۰۲۱، ۱۳۳). رفتارهای غیراخلاقی، رفتارهایی غیررسمی، تنگ‌نظرانه و غیرقانونی هستند که مدیریت سازمان آن را مجاز نمی‌داند. رفتاری غیراخلاقی محسوب می‌شود که در آن رسوم، قواعد، مقررات و هنجارهای کاری، عملکردی و رفتاری سازمان نادیده گرفته می‌شود (فرهادی نژاد و خروتی، ۲۰۲۱، ۹۸).

با این وجود، امروزه بروز رفتارهای خلاف عرف و گاه شرع در استادیوم‌های ورزشی به ویژه برای فوتبال توسط مربیان و بازیکنان که در بسیاری مواقع به سکوها و حتی بیرون ورزشگاه کشیده می‌شود، به یک معضل بزرگ و اساسی برای فوتبال تبدیل شده است. با رواج تب فوتبال در جوامع مختلف، حساسیت‌های کاذبی نسبت به این رشته شکل گرفته است؛ به طوری که به برخی از بی‌اخلاقی و بد اخلاقی‌ها در بین تماشاگران، ورزشکاران و مربیان انجامیده است (رعیت، سجادی، رجبی و رعیت، ۲۰۲۰، ۴۰). امروزه در مسابقات فوتبال می‌توان شاهد رفتارهای غیراخلاقی بازیکنان در برابر یکدیگر، داور و همچنین رفتارهای مشابه در تماشاگران نسبت به بازیکنان، داور، اماکن و تجهیزات بود؛ به گونه‌ای که رفتارهای ناشایست ورزشکاران، تیم‌ها و تماشاچیان به تیترا اصلی اغلب برنامه‌ها و خبرهای ورزشی در بسیاری از کشورها تبدیل شده است (پاپاس، مک کندری و کاتلت^۲، ۲۰۰۴، ۲۹۴). در حالی که حاشیه‌ها و فساد اخلاقی موجود در فوتبال به چالشی همه‌گیر در سراسر دنیا به ویژه کشور ایران تبدیل شده است، بسیاری از کودکان، نوجوانان و جوانان شاهد رسوایی و رفتارهای غیراخلاقی الگوهای اجتماعی و ورزشی خود هستند و این امر می‌تواند ضربه‌های جبران‌ناپذیری به پیکره جامعه وارد کند (شجیع، کوزه‌چیان، احسانی و امیری، ۲۰۱۳، ۲۱) که این موضوع، اهمیت انجام پژوهش حاضر را تبیین می‌نماید.

مسائل اخلاقی در فوتبال و پیرامون آن در حال حاضر به یکی از معضلات عمده این ورزش تبدیل شده است، که نظر جامعه دانشگاهی و پژوهشگران را به سمت خود معطوف نموده است. مطالعات زیادی بر روی مسائل اخلاقی در سازمان‌های ورزشی، اخلاق حرفه‌ای و عوامل مؤثر بر تصمیمات اخلاقی در بین اهالی ورزش صورت پذیرفته است. در این راستا فرهادی نژاد و خروتی (۲۰۲۱) در مطالعه‌ای دریافتند مهم‌ترین علل بروز

1. Graham

2. Pappas, McKendry & Catlett

رفتارهای غیراخلاقی در سازمان به ترتیب عبارتند از عوامل مبتنی بر نگرش، عوامل مبتنی بر نیازها، عوامل مبتنی بر مهارت‌های فردی، عوامل مبتنی بر فرهنگ سازمانی، عوامل مبتنی بر رفتارهای سازمانی، عوامل مبتنی بر فرآیندها و نظام‌های مدیریتی، عوامل محیطی فرهنگی-اجتماعی و عوامل فنی و اقتصادی. در پژوهشی دیگر رعیت، سجادی، رجبی و رعیت (۲۰۲۰) در پژوهشی دریافتند مبانی اخلاق به‌طور متناوب در شایعه، زندگی خصوصی و صداقت اخبار و برخی اوقات در جمع‌آوری اخبار و تحریک خشونت نقض شده‌اند. بر اساس این نتایج می‌توان گفت که رسانه‌های جمعی ایران با معضلات بارز مبانی اخلاقی درگیر هستند. همچنین سعیدی، فقیهی، سیفی و ناطقی (۲۰۲۱) در مطالعه‌ای نشان دادند برای پیاده‌سازی اخلاق حرفه‌ای باید تأکید بر برنامه منسجم آموزش اخلاق حرفه‌ای، ایجاد روحیه تعاون و کار مشترک و دسته جمعی به ویژه اخلاق اداری و سازمانی جزو برنامه‌های آموزشی در سازمان قرار گیرد. موسوی و سلیمی (۲۰۱۶) نیز در مطالعه‌ای ۴ گروه موانع مدیریتی و سازمانی، فرهنگی و اجتماعی، مرتبط با نیروی انسانی و اقتصادی را از موانع رشد اخلاق حرفه‌ای در بازیکنان لیگ برتر فوتبال نام بردند. در میان موانع مدیریتی و سازمانی، فقدان نظام جامع و اخلاقی نظارت بر عملکرد بازیکنان و عدم وجود رفتار حرفه‌ای در کل بدنه ورزش قهرمانی؛ در میان موانع فرهنگی و اجتماعی، جایگزینی اهداف ثانویه ورزش به جای اهداف اولیه و موانع فیزیکی و روانی محیط مسابقه؛ در میان موانع مرتبط با نیروی انسانی فقدان نگرش راهبردی به اخلاق حرفه‌ای از سوی مدیران و فقدان انگیزش در بازیکنان جهت رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای و در میان موانع اقتصادی، وجود سرمایه‌های مالی سرگردان و هنگفت در ورزش در اولویت قرار داشتند. در پژوهشی دیگر شجاع، کوزه‌چیان، احسانی و امیری (۲۰۱۴) عنوان کردند تصمیم‌گیری اخلاقی بازیکنان لیگ برتر فوتبال ایران در وضعیت متوسط و نامطلوبی قرار دارد و بیشتر بازیکنان با وجود آگاهی‌های اخلاقی از قضاوت و مسئولیت‌پذیری اخلاقی کمی برخوردار هستند. ضمن این‌که یافته‌ها ارتباط برخی عوامل جمعیت‌شناختی مانند تجربیات فردی، شغلی و حرفه‌ای را بر تصمیم‌گیری اخلاقی بازیکنان تأیید کردند. شجاع، کوزه‌چیان، احسانی و امیری (۲۰۱۳) نیز در پژوهشی دریافتند بین ادراک محیطی بازیکنان با تصمیم‌گیری اخلاقی آنان ارتباط معناداری وجود ندارد. با این‌حال غیر از ادراک محیط سیاسی، سه ادراک محیط اقتصادی، فردی و قانونی دارای نقش مؤثری در تبیین واریانس ادراک محیطی بازیکنان حرفه‌ای فوتبال ایران هستند. بر پایه یافته‌ها، تغییر در وضعیت‌های محیطی مستقیماً تصمیم‌گیری اخلاقی ورزشکاران را تحت تأثیر قرار نمی‌دهد و در این میان عامل‌های تأثیرگذار دیگری هم وجود دارند که باید در پژوهش‌های آینده شناسایی و مورد آزمون قرار گیرند. همچنین در بین پژوهش‌های صورت گرفته نزدیک به پژوهش حاضر در کشورهای دیگر گراهام^۱ (۲۰۱۷) در مطالعه‌ای دریافت عضویت در تیم‌های ورزشی رابطه معنادار مثبت با رشد اخلاقیات و ارزش‌ها در دانشجویان بود. همکاری، ایثار، بازی جوانمردانه و منصفانه از جمله ویژگی‌های رفتاری و اخلاقی هستند که از طریق

1. Graham

ورزش در ورزشکاران دانشگاهی نمود پیدا می‌کند. همچنین بنسون^۱ (۲۰۱۶) در پژوهشی با عنوان تعیین شخصیت و رفتارهای اخلاقی دانشجویان دانشگاه از طریق مشارکت در ورزش نشان داد که مشارکت در ورزش به شکل‌گیری ویژگی‌های اخلاقی و اجتماعی دانشجویان کمک می‌کند.

بر اساس شواهد موجود در فوتبال کشور و همچنین مطالعه ادبیات تحقیق می‌توان گفت که فساد اخلاقی و تقلب‌های موجود در رقابت‌های این ورزش بر ضرورت ایجاد تحولات اخلاقی در ورزش فوتبال تأکید دارد. اگر چه مطالعات نشان می‌دهد که آگاهی ورزشکاران از مسئولیت‌های اخلاقی در نتیجه تأکید روزافزون جامعه بر اخلاق ورزشی در حال افزایش است، اما آنان در شناسایی معضلات اخلاقی و تعیین روش مناسب برای حل این معضلات با دشواری‌هایی روبرو هستند که در پژوهش حاضر قصد بر این است تا این شکاف پوشش داده شود. همچنین می‌توان گفت که علی‌رغم پیشرفت در علم اخلاق ورزشی، هنوز دانش کمی درباره توانایی ورزشکاران در دنبال نمودن تصمیم‌های اخلاقی، نحوه ابراز عقاید و نظرات خود، آگاهی از پیامد تصمیم‌ها و تأثیرات آن بر تیم و باشگاه و یا جامعه وجود دارد که ضرورت پژوهش حاضر را برجسته می‌سازد؛ لذا محققان در پژوهش حاضر به دنبال واکاوی رفتارهای غیراخلاقی بازیکنان لیگ برتر فوتبال ایران با استفاده از روش تحقیق کیو هستند. امید است که نتایج حاصل از پژوهش حاضر بتواند ضعف‌های اخلاقی موجود در محیط فوتبال کشور را پوشش دهد.

روش‌شناسی

پژوهش حاضر بر اساس هدف و ماهیت، از نوع پژوهش‌های کاربردی و اکتشافی، به لحاظ گردآوری داده‌ها و اطلاعات، از نوع پژوهش‌های توصیفی-اکتشافی و با توجه به استفاده از روش تحقیق کیو، از نوع پژوهش‌های آمیخته (کیفی-کمی) است. روش تحقیق کیو، روشی شامل به کارگیری توامان روش‌های کیفی و کمی است؛ بنابراین، نتایج بررسی و تحلیل اطلاعات به دست آمده در این پژوهش دربرگیرنده استخراج عوامل اصلی مورد اشاره در مطالعات پیشین و هم‌راستایی این بررسی‌ها به علاوه انجام مصاحبه کیو برای استخراج دیدگاه‌ها و تفکرات صاحب‌نظران است. در بخش مصاحبه نیز از تکنیک‌های کدگذاری باز و محوری، تلخیص و فیلترگذاری در جهت استخراج داده‌های خام بهره گرفته شد. همچنین از بعد کمی، از روش‌های آماری برای دسته‌بندی افراد مانند تحلیل عاملی کیو و تحلیل مؤلفه‌های اصلی استفاده می‌شود و از آن‌جا که هدف اصلی این روش به‌جای شمارش تعداد افرادی که تفکرات مختلفی دارند، آشکار ساختن الگوهای مختلف تفکر است، به روش پژوهش کیفی نیز نزدیک‌تر است. این روش، از نظرات ذهنی برای ساخت گونه‌شناسی دیدگاه‌های متفاوت استفاده می‌کند (دوئنکمن^۲، ۲۰۱۰، ۲۸۷).

نظر به استفاده از روش کیو برای انتخاب مشارکت‌کنندگان از روش‌های هدفمند با نمونه‌های کوچک استفاده

1. Benson
2. Duenckmann

می‌شود. از این رو در پژوهش حاضر در بخش مصاحبه از میان بازیکنان اسبق ملی و باشگاهی و دارای سوابق تجربی، علمی و پژوهشی در این حوزه بودند، هفت نفر به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند. در بخش مرتب‌سازی عبارات کیو از میان بازیکنان نخبه حاضر در تیم‌های ملی و لیگ برتر فوتبال ایران ۲۴ نفر به عنوان مشارکت‌کنندگان پژوهش انتخاب شدند. این انتخاب به کمک تلفیقی از نمونه‌گیری هدفمند و غیراحتمالی و نمونه‌گیری گلوله‌برفی انجام شد.

جدول ۱- اطلاعات جمعیت‌شناختی مشارکت‌کنندگان (مصاحبه)

کد	پست سازمانی	سابقه بازی	سطح تحصیلات
۱	بازیکن اسبق تیم ابومسلم مشهد	۳۵ سال	دیپلم
۲	بازیکن اسبق باشگاه ذوب آهن و دروازه‌بان اسبق تیم ملی	۵۰ سال	دیپلم
۳	بازیکن اسبق تیم هوپیمایی و تیم ملی جوانان ایران	۴۱ سال	دیپلم
۴	بازیکن اسبق تیم استقلال تهران	۲۶ سال	لیسانس
۵	بازیکن اسبق تیم پیام خراسان و تیم ملی زیر ۲۳ سال ایران	۲۸ سال	فوق لیسانس
۶	بازیکن و پیشکسوت تیم شاهین	۵۰ سال	دکتری
۷	بازیکن اسبق باشگاه پرسپولیس تهران	۳۴ سال	دیپلم

جدول ۲- اطلاعات جمعیت‌شناختی مشارکت‌کنندگان (مرتب‌سازی عبارات)

سن	مشارکت‌کنندگان	نام باشگاه	سابقه بازی	سن	مشارکت‌کنندگان	نام باشگاه	سابقه بازی
۳۱	Pq1	مس رفسنجان	۱۵ سال	۲۹	Pq13	پدیده مشهد	۱۸ سال
۲۸	Pq2	تراکتور تبریز	۱۸ سال	۲۷	Pq14	پدیده مشهد	۱۳ سال
۲۷	Pq3	تراکتور تبریز	۲۰ سال	۳۰	Pq15	پدیده مشهد	۱۸ سال
۲۵	Pq4	تراکتور تبریز	۱۳ سال	۲۷	Pq16	پدیده مشهد	۱۷ سال
۲۳	Pq5	آلمینیوم اراک	۱۷ سال	۲۸	Pq17	پدیده مشهد	۱۹ سال
۳۳	Pq6	آلمینیوم اراک	۱۵ سال	۳۰	Pq18	پدیده مشهد	۲۲ سال
۲۹	Pq7	آلمینیوم اراک	۲۰ سال	۳۴	Pq19	پدیده مشهد	۲۶ سال
۳۱	Pq8	آلمینیوم اراک	۲۴ سال	۲۹	Pq20	فولاد خوزستان	۱۶ سال
۲۸	Pq9	آلمینیوم اراک	۱۰ سال	۳۰	Pq21	فولاد خوزستان	۱۶ سال
۲۷	Pq10	سایپا تهران	۱۵ سال	۲۵	Pq22	ذوب آهن اصفهان	۱۴ سال
۳۱	Pq11	سایپا تهران	۲۱ سال	۲۸	Pq23	ذوب آهن اصفهان	۱۲ سال
۲۸	Pq12	نساجی مازندران	۱۹ سال	۳۰	Pq24	ذوب آهن اصفهان	۱۸ سال

جدول ۳- گام‌های اجرایی پژوهش

شماره	گام‌های اجرایی
۱	مراجعه به ادبیات موضوع، جستجو و انتخاب مقالات مناسب، جمع‌آوری فضای گفتمان و استخراج عوامل اصلی و آسیب‌ها
۲	مصاحبه و نظرسنجی از خبرگان
۳	ارزیابی و جمع‌بندی فضای گفتمان
۴	انتخاب عبارتهای نهایی کیو (کارت‌های کیو)
۵	ایجاد دسته کیو
۶	انتخاب مشارکت‌کنندگان از میان متخصصین و خبرگان
۷	مرتب‌سازی نمونه‌های کیو در نمودار کیو
۸	تحلیل آماری داده‌ها (تحلیل عاملی کیو)

مرور ادبیات تحقیق: در گام اول و بر پایه یک تحقیق کتابخانه‌ای از میان مقالات علمی، کتب، مناظره‌های رادیویی و تلویزیونی، روزنامه‌ها، یادداشت‌ها، فیلم‌ها و مجلات و غیره تمامی اطلاعات مربوط به هدف پژوهش استخراج شد.

مصاحبه: در ادامه از مصاحبه برای تکمیل فضای گفتمان استفاده شد. بر همین اساس با استفاده از نمونه‌گیری هدفمند و گلوله برفی از هفت نفر افراد دارای تجربه و تخصص در این زمینه مصاحبه به عمل آمد. لازم به توضیح است که مشارکت در این پژوهش از سوی افراد کاملاً آزادانه بود و به ایشان اطمینان داده شد که پاسخ آنها به صورت محرمانه باقی خواهند ماند. جهت انجام مصاحبه و گردآوری داده‌ها از روش نیمه ساختاریافته و به صورت تعاملی-مشارکتی^۱ استفاده شد. مدت زمان انجام هر مصاحبه، ۱۵-۲۰ دقیقه بود که مصاحبه‌ها توسط گوشی تلفن همراه، ضبط می‌شد. در نهایت پس از اتمام مصاحبه‌ها، اطلاعات در قالب متن پیاده‌سازی و نهایی‌سازی شد. در بخش مصاحبه نیز از تکنیک‌های کد گذاری باز و محوری، تلخیص و فیلترگذاری در جهت استخراج داده‌های خام بهره گرفته شد.

جمع‌آوری فضای گفتمان: در این گام کلیه اطلاعات برآمده از مرحله اول و دوم یعنی مرور ادبیات تحقیق و مصاحبه با خبرگان با یکدیگر ادغام شده و فضای گفتمان تحقیق را بنا نهادند.

ارزیابی و جمع‌آوری فضای گفتمان: این مجموعه پس از گردآوری باید به عبارتهای کوتاه و منقطع تبدیل شود تا بتوان نمونه را از بین آنها انتخاب کرد؛ بنابراین، از عبارتهای مناسب و دلخواه که از مبانی نظری پژوهش یعنی یافته‌ها و نتایج انجام مصاحبه‌ها به دست آمده است، آنهایی که ارتباط زیادی با هدف پژوهش داشتند، جمع‌آوری شد.

1. Collaborative/interactive interviews

نهایی سازی عبارات کیو: این عبارات مرتبط با آسیب‌های اخلاقی بازیکنان پس از بررسی در دو مرحله توسط چهار تن از خبرگان مدیریت ورزشی، انجام تغییرهای لازم برای روایی عبارات مانند حذف عبارات مشابه و تکراری یا رفع ابهام آنها، تعداد هجده عبارت به عنوان عبارات نهایی نمونه کیو در پژوهش حاضر انتخاب شد.

انتخاب مشارکت‌کنندگان: در روش کیو انتخاب بین بیست تا هشتاد نمونه از افراد مورد بررسی برای دستیابی به دیدگاه‌های مختلف نسبت به یک موضوع کفایت می‌کند. بنابراین انتخاب مشارکت‌کنندگان از طریق روش‌های نمونه‌گیری احتمالی انجام نمی‌شود؛ بلکه نمونه افراد معمولاً به طور هدفمند و با اندازه‌های کوچک انتخاب می‌شود که در پژوهش حاضر بازیکنان نخبه لیگ برتر فوتبال ایران، بیست و چهار نفر به عنوان مشارکت‌کنندگان پژوهش انتخاب شدند.

مرتب‌سازی نمودار کیو: در مرحله بعد، از مشارکت‌کنندگان خواسته شد تا بر اساس دستورالعمل مرتب‌سازی کیو اقدام به قراردادن هر کدام از کارت‌ها روی نمودار کیو کنند. به این شکل که عبارات کیو بر روی هر کارتی نوشته شده و در اختیار خبرگان تحقیق قرار می‌گیرد. در نهایت خبرگان تحقیق با بررسی عبارات اقدام به جای‌گذاری عبارات بر روی نمودار می‌نمایند (شکل ۱). برای انجام این پژوهش از نمودار کیو با توزیع نرمال و توزیع اجباری استفاده شده است (الینگسن ۱، استورکسن و استیونز، ۲۰۱۰، ۳۹۸). این نمودار برای قراردادن ۲۳ عبارت کیو توسط مشارکت‌کنندگان از درجه ۵- که به معنای کمترین تأثیر با عبارت موردنظر است تا ۵+ که به معنای بیشترین تأثیر با عبارت کیو مد نظر است، تعبیه شده بود. گزینه‌های کیو مطابق جدول زیر برای پژوهش حاضر طراحی شدند.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

جدول ۴. مجموع‌های کیو و رتبه‌های عاملی

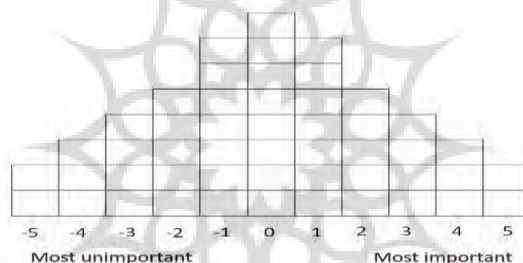
عبارات کیو	الف	ب	ج	د	و
گرایش به نژادپرستی	۲-	۴	۱-	۲	۱
عدم وجود مسئولیت‌پذیری اجتماعی	۴-	-۱	۳	۱	۴
دامن زدن به حواشی و تحریک هواداران	-۱	۳	۲	-۲	۰
کری‌خوانی‌های تعصبی	۲	-۳	۰	-۴	-۱
به کاربردن الفاظ نادرست و فحاشی به مربیان، بازیکنان، هواداران و ...	۱	-۳	۳	۲	-۱
گرایش به پرخاشگری (در داخل و خارج از میدان بازی)	۲	۴	-۳	-۱	-۲
ارتباط با دلالان و ایجنتهای غیررسمی	-۱	-۳	۰	۱	۳
غرور، تکبر، خودستایی	۴	۳	۰	۲	-۲
دوپینگ	۱	-۱	-۲	-۴	۴
برقراری روابط نامشروع	۰	۴	۳	۲	-۱
اشتراک متن، عکس‌ها و فیلم‌های خارج از عرف و ناهنجار در شبکه‌های اجتماعی	۳	-۴	۱	-۱	۰
تحریک خبرنگاران و گروه‌های فشار	۰	-۳	۲	۲	۱
گرایش به غرب و حمایت از فرهنگ‌های نادرست غربی	۰	۴	۳	۳	۱
فرارهای مالیاتی	۰	۰	-۲	۱	۱
گرایش به تشکیل باند و نوجه‌پروری در تیم	۱	۰	۴	-۴	-۲
شرط‌بندی	-۱	۳	-۲	۰	۲
گرایش به جادوگری و خرافه‌گرایی	۲	-۴	۴	۱	۱
رشوه و تبانی با حریفان	۰	۳	۳	۰	-۱
مصرف سیگار، قلیان، مواد مخدر و مشروبات الکلی	۱	-۴	۴	۲	۰
نقد ناپذیری	۱	-۲	۲	-۳	-۳
تقلب، جعل اسناد و مدارک و صفر سنی	۴	۴	۰	۰	-۱
شرکت در میهمانی‌ها و پارتی‌های شبانه	۲	-۲	۰	۱	-۱
مال‌پرستی و الگوپذیری غلط	۱	-۱	۰	۴	۴

تحلیل عاملی کیو: پس از مرتب‌سازی توسط مشارکت‌کنندگان پژوهش، تحلیل عاملی کیو با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۶ انجام پذیرفت. از نظر شیوه اجرا، تحلیل عاملی کیو تفاوت چندانی با تحلیل عاملی معمولی ندارد؛ اما تفاوت بنیادین در اینجاست که در تحلیل عاملی کیو، به جای همبستگی میان متغیرها، همبستگی میان افراد مشارکت‌کننده سنجیده می‌شود و افراد بر اساس نوع نگرش‌شان دسته‌بندی می‌شوند

(دوئکنمن، ۲۰۱۰، ۲۸۸).

ابزار مورد استفاده در این پژوهش در دو بخش کیفی و کمی قابل تفکیک است. در بخش کیفی از طریق مصاحبه با روش تعاملی و مشارکتی و در بخش کمی از نمودار کیو برای انتقال اطلاعات برآمده از بخش کیفی با توزیع نرمال و اجباری استفاده شد. روابی صوری و محتوایی ابزار که در روش کیو می‌بایست حکم به جامعیت عبارات و نمودار کیو بدهد، به تأیید سه تن از متخصصین مدیریت ورزشی رسید. افزون بر آن، بازخوردهایی که پژوهشگر هنگام مرتب‌سازی کارت‌ها از مشارکت‌کنندگان دریافت کرد، نماینگر این بود که عبارات مناسبی برای سنجش موضوع پژوهش انتخاب شده است (یوشیزاوا، یواسه، اوکوموتو، طاهارا و تاکاهاشی، ۲۰۱۶، ۶۲۸۲). جهت سنجش پایایی نمودار و کارت‌های کیو از روش پایایی مصححان استفاده شد. از این رو از چهار تن از نمره‌گذاران خواسته شد که نمودار را تکمیل نمایند. ضریب همبستگی ۰/۷۹ نشان دهنده پایایی مصححان است. شکل شماره ۱ نمودار و ساختار مرتب‌سازی کیو را برای مشارکت‌کنندگان نشان می‌دهد.

شکل ۱: نمودار کیو

در مرحله آخر داده‌ها کدگذاری نهایی شد و در قالب عبارات کیو بر روی کارت‌های کیو نوشته شد و در اختیار مشارکت‌کنندگان قرار گرفت. در بخش کمی پس از مرتب‌سازی عبارات توسط مشارکت‌کنندگان پژوهش، نحوه امتیازدهی هر کدام از مشارکت‌کنندگان توسط فرم مخصوصی که طراحی شده بود، ثبت گردید. داده‌های مرتب‌سازی مشارکت‌کنندگان در نرم افزار SPSS²⁶ وارد شد. در ادامه از رویه پژوهش‌های کمی برای شناسایی ذهنیت‌های مشابه بین مشارکت‌کنندگان پژوهش استفاده می‌شود. بدین منظور از روش آماری تحلیل عاملی کیو استفاده شد. تحلیل عاملی کیو از این جهت استفاده می‌شود تا تأکید شود در فرآیند تحلیل عاملی، افراد به جای متغیرها دسته‌بندی می‌شوند. با وجود این، از نظر آماری هیچ اختلافی بین تحلیل عاملی کیو و تحلیل عاملی عادی وجود ندارد (دوئکنمن، ۲۰۱۰). برای انجام تحلیل عاملی از ماتریس همبستگی که روشی مرسوم و معمول است، استفاده شد. عامل‌ها به روش واریماکس که نوعی چرخش متعامد است، چرخش یافتند.

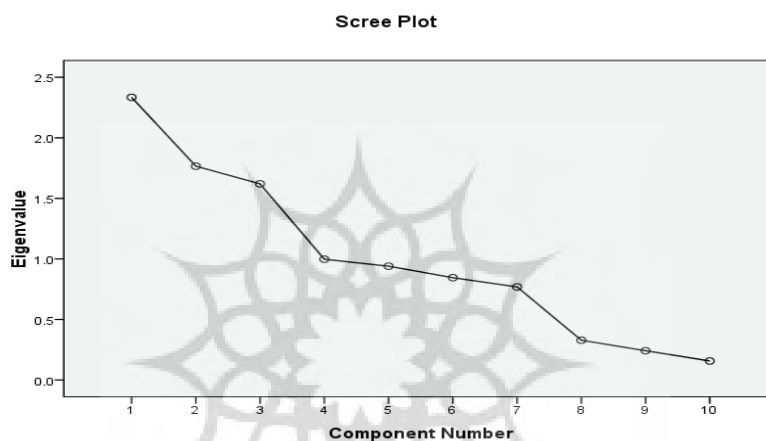
1. Yoshizawa

گفتنی است، اعداد استخراج شده از تحلیل عاملی کیو به روش مؤلفه‌های اصلی هستند. بر همین اساس یافته‌های مرتبط با آسیب‌های اخلاقی بازیکنان لیگ برتر فوتبال ایران نیز ارائه می‌گردد.

یافته‌ها

برای تشخیص و انتخاب تعداد عامل‌های مناسب از آزمون سنگ ریزه استفاده شد. شکل شماره ۲ وضعیت عامل‌ها را در دو محور X و Y به نمایش گذاشته است.

شکل ۲- وضعیت عامل‌ها در نمودار سنگ ریزه

همان‌طور که در شکل شماره ۲ قابل مشاهده است برای انتخاب تعداد عامل‌های مناسب مقادیر ویژه بزرگ‌تر از (۱) نیز مورد تأیید و انتخاب قرار می‌گیرند. نتایج تحلیل عاملی کیو در جدول ۵ خلاصه شده است.

جدول ۵- نتایج تحلیل عاملی کیو

مجموع چرخشی مجذور بارها		مجموع استخراج مجذور بارها		ردیف
درصد تجمعی	درصد از واریانس	کل	درصد تجمعی	
۲۰/۹۸	۲۰/۹۸	۲/۳۳	۲۳/۳۴	۱
۴۰/۰۴	۱۹/۰۴	۱/۷۶	۴۱/۰۰	۲
۵۷/۲۰	۱۷/۱۷	۱/۶۲	۵۷/۲۰	۳

جدول شماره ۴ نشان می‌دهد که با توجه به دیدگاه افراد، به طور کلی سه عامل شناسایی شده است که این سه عامل چیزی حدود ۵۷/۲۰ درصد از واریانس را تبیین و پوشش می‌دهند.

همان‌گونه که اشاره شد، بر اساس جدول کل واریانس‌های تبیین شده در جدول شماره ۵، آسیب‌های شناسایی

شده را می‌توان بر اساس اهمیت الگوهای ذهنی بیان نمود. به این صورت که موانع شناسایی شده در الگوی ذهنی شماره ۱، اهمیت بیشتری از دیگر الگوهای ذهنی دارد؛ زیرا مقادیر بیشتری از واریانس کل را تبیین می‌کند. بنابراین، اهمیت آسیب‌های شناسایی شده در الگوهای ذهنی سه گانه به همان ترتیبی است که در جدول ۵ آمده است. برای تفسیر و شناسایی عامل‌ها از ماتریس چرخش یافته عامل‌ها استفاده شد. به کمک این ماتریس مشخص می‌شود که کدام یک از عبارات باعث ایجاد هر یک از الگوهای ذهنی در آسیب‌های رفتاری شده‌اند (جدول ۶).

جدول ۶: ماتریس چرخش یافته عامل‌ها

مشارکت‌کنندگان	۱	۲	۳
۶	۰/۸۷		
۹	۰/۷۱		
۱۰	۰/۶۳		
۱۱	۰/۶۸		
۱۲	۰/۷۳		
۱۳	۰/۷۰		
۱۸	۰/۵۵		
۱۹	۰/۷۱		
۳		۰/۵۳	
۴		۰/۴۴	
۱۵		۰/۷۷	
۱۶		۰/۵۱	
۱۷		۰/۶۳	
۲۱		۰/۸۲	
۲۲		۰/۴۴	
۲۳		۰/۳۸	
۱		۰/۵۵	
۲		۰/۴۴	
۵		۰/۸۱	
۷		۰/۵۲	
۸		۰/۴۰	
۱۴		۰/۶۷	
۲۰		۰/۶۹	
۲۴		۰/۵۱	

همان‌طور که در جدول ۶ مشخص است، برای تعیین این که کدام آسیب در کدام الگوی ذهنی جای می‌گیرد،

از ماتریس چرخش یافته عامل‌ها استفاده شده است. به طوری که بزرگ‌ترین عدد مثبت برای هر الگوی ذهنی، نشان دهنده جای گرفتن آسیب در آن الگو نیز است. جدول شماره ۷، نتیجه نهایی الگوهای ذهنی در آسیب‌های اخلاقی بازیکنان فوتبال را به تفکیک نشان می‌دهد.

جدول ۷: الگوهای ذهنی

شماره	مهم‌ترین آسیب‌های ساختاری بر اساس الگوی ذهنی	الگوهای ذهنی
۱	Q1	دوپینگ
	Q4	مصرف سیگار، قلیان، مواد مخدر و مشروبات الکلی
	Q7	مال‌پرستی و الگوپذیری غلط
	Q8	شرکت در میهمانی‌ها و پارتی‌های شبانه
	Q9	نقد ناپذیری
	Q13	برقراری روابط نامشروع
	Q20	غرور، تکبر، خودستایی
۲	Q2	گرایش به جادوگری و خرافه‌گرایی
	Q6	رشوه و تبانی با حریفان
	Q14	گرایش به پرخاشگری (در داخل و خارج از میدان بازی)
	Q15	گرایش به تشکیل باند و نوجه‌پروری در تیم
	Q16	ارتباط با دلالان و ایجنت‌های غیر رسمی
	Q19	تقلب، جعل اسناد و مدارک و صغر سنی
	Q5	کری‌خوانی‌های تعصبی
۳	Q3	شرط بندی
	Q21	به کار بردن الفاظ نادرست و فحاشی به مربیان، بازیکنان، هواداران و ...
	Q10	دامن زدن به حواشی و تحریک هواداران
	Q11	اشتراک متن، عکس‌ها و فیلم‌های خارج از عرف و ناهنجار در شبکه‌های اجتماعی
	Q12	گرایش به غرور و حمایت از فرهنگ‌های نادرست غربی
	Q17	فرارهای مالیاتی
	Q18	تحریک خبرنگاران و گروه‌های فشار
	Q22	گرایش به نژادپرستی
	Q23	عدم وجود مسئولیت‌پذیری اجتماعی

بر پایه یافته‌ها سه الگوی ذهنی نیز مرتبط با آسیب‌های رفتاری در بازیکنان فوتبال شناسایی شد. بر همین

پایه الگوی ذهنی آسیب به بازیکنان در رتبه اول، آسیب به تیم در رتبه دوم و آسیب به جامعه در رتبه سوم قرار گرفتند. لازم به توضیح است نام‌گذاری الگوهای ذهنی بر پایه شیوه نام و برجسب‌گذاری روش کیو و بر اساس نظر تیم تحقیق و افرادی که در این پژوهش مشارکت داشتند، انجام گرفته است (معاون‌افشاری، مرسل، فهیمی‌نژاد و طیبی ثانی، ۲۰۲۱، ۶۸).

در ادامه تمام دیدگاه خبرگان نسبت به رفتارهای غیر اخلاقی بازیکنان لیگ برتر فوتبال ایران استخراج و در قالب نمودار کیو با بیشترین و کمترین امتیاز در جدول شماره ۸ آورده شده است.

-۴	-۳	-۲	-۱	۰	۱	۲	۳	۴
۱۶	۱۷	۱۴	۳	۱۱	۱۲	۲۳	۴	۹
	۲	۱	۲۲	۱۵	۱۰	۱۹	۲۰	
		۲۱	۱۳	۵	۱۸	۸		
				۷				
				۶				

شکل ۲. آرایه‌های الگوهای ذهنی آسیب به خود

-۴	-۳	-۲	-۱	۰	۱	۲	۳	۴
۹	۱۴		۵	۲	۳	۲۱	۱۵	۷
	۲۳	۸	۱۶	۱۱	۲۰	۴	۱۸	
		۱۰	۱۷	۱۳	۱۲	۶		
				۲۲				
				۱۹				

شکل ۳. آرایه‌های الگوهای ذهنی آسیب به تیم

-۴	-۳	-۲	-۱	۰	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱۷	۲۳	۲۲	۶	۵	۱۳	۳	۱۱
	۹	۱۵	۷	۱۰	۱	۱۴	۲	
		۱۶	۱۹	۲۱	۴	۱۲		
				۸				
				۱۸				

شکل ۴. آرایه‌های الگوهای ذهنی آسیب به جامعه

جدول شماره ۸ امتیاز شاخص‌ها را به ترتیب اهمیت آنها در الگوهای ذهنی سه‌گانه نشان می‌دهد.

جدول ۸. الگوهای ذهنی و اهمیت شاخص‌ها

ردیف	عبارات	امتیاز عبارت‌ها در الگوهای ذهنی		
		آسیب به خود	آسیب به تیم	آسیب به جامعه
۱	گرایش به نژادپرستی	۰	۱-	۲
۲	عدم وجود مسئولیت‌پذیری اجتماعی	-۳	۱	۳
۳	دامن زدن به حواشی و تحریک هواداران	۱	۲	۴
۴	کری خوانی‌های تعصبی	۰	۳	-۲
۵	به کار بردن الفاظ نادرست و فحاشی به مربیان، بازیکنان، هواداران و ...	۰	-۱	۱
۶	گرایش به پرخاشگری (در داخل و خارج از میدان بازی)	-۱	۱	۰
۷	ارتباط با دلالان و ایجنت‌های غیررسمی	۱	۳	۲
۸	غرور، تکبر، خودستایی	۳	۱	-۱
۹	دوپینگ	۴	۲	۰
۱۰	برقراری روابط نامشروع	۲	۰	-۲
۱۱	اشتراک متن، عکس‌ها و فیلم‌های خارج از عرف و ناهنجار در شبکه‌های اجتماعی	۰	-۲	۱
۱۲	تحریک خبرنگاران و گروه‌های فشار	-۳	-۱	۰
۱۳	گرایش به غرب و حمایت از فرهنگ‌های نادرست غربی	۱	-۲	۲
۱۴	فرارهای مالیاتی	-۳	-۱	۱
۱۵	گرایش به تشکیل باند و نوجه‌پروری در تیم	۰	۲	-۲
۱۶	شرط‌بندی	-۲	۱	۴
۱۷	گرایش به جادوگری و خرافه‌گرایی	۱	۲	۰
۱۸	ریشه و تباری با حریفان	-۲	۳	-۱
۱۹	مصرف سیگار، قلیان، مواد مخدر و مشروبات الکلی	۲	۱	۰
۲۰	نقد ناپذیری	-۱	-۲	-۴
۲۱	تقلب، جعل اسناد و مدارک و صغر سنی	۲	۳	-۱
۲۲	شرکت در میهمانی‌ها و پارتی‌های شبانه	۱	۰	-۳
۲۳	مال‌پرستی و الگوپذیری غلط	۲	-۲	۱

بحث و نتیجه‌گیری

ورزش به صورت اعم و رشته ورزشی فوتبال به صورت اخص، از زمینه‌های ویژه‌ای به شمار می‌رود که اهمیت و ارزش اخلاق در آنها نمود پیدا می‌کند. با توسعه فوتبال و رقابت‌های فوتبالی در کشورهای مختلف، هیجانانگیز

و حساسیت‌های کاذبی نسبت به این رشته شکل گرفته است؛ به طوری که منجر به برخی از رفتارهای غیراخلاقی در تماشاگران، ورزشکاران و مربیان شده است (موسوی و سلیمی، ۲۰۱۶، ۱۲۳؛ رعیت، سجادی، رجبی و رعیت، ۲۰۲۰، ۳۹). فوتبال ایران نیز به طور گسترده‌ای با پدیده بی اخلاقی و پیامدهای آن روبرو است. از برخوردهای زننده بازیکنان با یکدیگر در مقابل چشم مردم و ده‌ها دوربین تلویزیونی گرفته تا بیانیه‌های زننده مربیان سرشناس بر علیه یکدیگر، فحاشی تماشاچیان ناراضی به داوران، ورزشکاران و مربیان، همه و همه نشان‌دهنده بروز رفتارهای غیراخلاقی در فوتبال کشور است (شجیع، کوزه‌چیان، احسانی و امیری، ۲۰۱۴، ۳). امروزه در مسابقات فوتبال می‌توان شاهد رفتارهای غیراخلاقی بازیکنان در برابر یکدیگر، داوران و همچنین رفتارهای مشابه در بین تماشاگران نسبت به بازیکنان، داور، اماکن و تجهیزات بود؛ به گونه‌ای که رفتارهای غیراخلاقی ورزشکاران، تیم‌ها و تماشاچیان به تیر اصلی اغلب برنامه‌ها و خبرهای ورزشی در بسیاری از کشورها تبدیل شده است (موسوی و سلیمی، ۲۰۱۶، ۱۲۳؛ پاپاس و مک‌کندری و کانتلت، ۲۰۰۴، ۲۹۲). حاشیه‌ها و فساد اخلاقی موجود در بین بازیکنان فوتبال به چالشی فراگیر تبدیل شده است. لذا هدف از انجام پژوهش حاضر واکاوی رفتارهای غیراخلاقی بازیکنان لیگ برتر فوتبال ایران با استفاده از روش تحقیق کیو بود. بر پایه یافته‌ها سه الگوی ذهنی شامل آسیب به خود، آسیب به تیم و آسیب به جامعه شناسایی شد که در ادامه مباحثی در رابطه با این نتایج مطرح خواهد شد.

بر مبنای نتایج پژوهش یکی از آسیب‌های ناشی از رفتارهای غیراخلاقی بازیکنان فوتبال، متوجه خود بازیکنان است و در این پژوهش به عنوان یک الگوی ذهنی با عنوان آسیب به بازیکنان شناسایی شده است. بر مبنای این الگوی ذهنی گرایش به سمت استفاده از مواد نیروزا یا دوپینگ، مصرف سیگار، قلیان، مواد مخدر و مشروبات الکلی، مال‌پرستی و الگوپذیری غلط، شرکت در میهمانی‌ها و پارتی‌های شبانه، نقد ناپذیری، برقراری روابط نامشروع و غرور، تکبر، خودستایی از جمله آسیب‌های اخلاقی است که در بازیکنان فوتبال مشاهده می‌شود و به نوعی عواقب این نوع رفتارهای غیراخلاقی متوجه خود بازیکنان است. نتایج این بخش از پژوهش با بخش‌هایی از نتایج پژوهش‌های شفیع و افروزه (۲۰۱۸)، موسوی و سلیمی (۲۰۱۶)، شجیع، کوزه‌چیان، احسانی و امیری (۲۰۱۴)، احمدزاده (۲۰۱۴)، حلبچی (۲۰۰۷)، خبیری (۲۰۰۴)، فرست (۲۰۱۲)، مسترس (۲۰۱۵) و دایمانت و دویچر (۲۰۱۵) همسو است و نتایج این پژوهش را تأیید می‌کنند که همگی در بخشی از پژوهش‌های خود به این مورد اشاره داشتند که برخی از رفتارهای غیراخلاقی آسیب‌هایی را به خود بازیکنان وارد می‌کند. یکی از رفتارهای غیراخلاقی که از بازیکنان فوتبال سر می‌زند گرایش و تمایل آنان به استفاده از مواد نیروزا و دوپینگ است. دوپینگ ورزشکاران و به ویژه فوتبالیست‌ها در ایران موضوع تازه‌ای نیست؛ اما مبارزه جدی با این مقوله در کشور ما قریب به ۱۰ سال است که آغاز شده و با حرفه‌ای شدن لیگ برتر فوتبال کشور کمیته ضد دوپینگ نیز در فدراسیون فوتبال کار خود را آغاز کرد (شفیع و افروزه، ۲۰۱۸، ۴۱). حلبچی (۲۰۰۷) در تحقیقی نشان داد در ایران نیز همراه با رشد ورزش (اعم از حرفه‌ای و غیرحرفه‌ای) و بهبود

چشمگیر جایگاه اجتماعی و اقتصادی ورزشکاران موفق، پدیده شوم دوپینگ به طور روزافزون افزایش یافته و مشکلات زیادی برای ورزش کشور به بار آورده است. مسترس (۲۰۱۵) نیز به بررسی دقیق تر نوع خاصی از فساد در ورزش پرداخته است و دوپینگ را از مهم ترین فسادهای امروز فوتبال بیان می کند. همچنین، دایمانت و دویچر (۲۰۱۵) در پژوهش خود در مورد فساد به مورد خاص دوپینگ پرداخته و آن را یکی از فسادهای رایج در ورزش ها بیان کرده اند. گرایش به سمت دخانیات و مشروبات الکلی و شرکت در پارتی ها و برقراری روابط نامشروع از دیگر رفتارهای غیراخلاقی است که در بین بازیکنان فوتبال به چشم می خورد و می تواند مانند یک سرعت گیر در مسیر پیشرفت و ترقی بازیکنان فوتبال قرار بگیرد. در چنین جوی از نظر اخلاقی، رسانه های ورزشی به صورت فزاینده ای رفتارهای غیراخلاقی بازیکنان حرفه ای فوتبال را از جمله انعکاس تصادفات رانندگی در حین مستی تا حضور در پارتی های شبانه، ارتباطات نامشروع و بی تفاوتی نسبت به ارزش های جامعه، که در محافل خصوصی ورزشکاران خلاصه نشده و به زمین های مسابقه نیز کشیده می شوند، منعکس کرده و به مانند خود حاشیه سازان، نسبت به پیامدهای منفی ناشی از آن بی توجه هستند. احمدزاده (۲۰۱۴) در پژوهش خود کمرنگ شدن معنویت در میان ورزشکاران، مشکلات اخلاقی و اعتیاد ورزشکاران، بی توجهی به شایسته سالاری، دوپینگ، پوشش نامناسب و خالکوبی را از جمله مشکلات فرهنگی در ورزش بیان کرد. به علاوه، عرفانی و پارساجو (۲۰۱۷) در تحقیقی نشان دادند اخلاق جوانمردی در میان ورزشکاران بخش قهرمانی، جایگاه مناسبی ندارد و برای ارتقای جایگاه آن باید برنامه ای دقیق تدوین شود.

در ادامه نتایج پژوهش الگوی ذهنی آسیب به تیم به عنوان یکی دیگر از آسیب هایی که از رفتارهای غیراخلاقی بازیکنان فوتبال نشأت می گیرد، شناسایی شد که شامل رفتارهای غیراخلاقی از جمله گرایش به جادوگری و خرافه گرایی، رشوه و تبانی با حریفان، گرایش به پرخاشگری (در داخل و خارج از میدان بازی)، گرایش به تشکیل باند و نوچه پروری در تیم، ارتباط با دلالان و ایجنتهای غیر رسمی، تقلب، جعل اسناد و مدارک و صغر سنی و کری خوانی های تعصبی است و عواقب آن دامن گیر تیم هایی است که این چنین بازیکنانی در آن جا بازی می کنند. نتایج پژوهش های شفیی و افروزه (۲۰۱۸)، زارع، زارع و عمادی (۲۰۱۷)، موسوی و سلیمی (۲۰۱۶)، احمدزاده (۲۰۱۴)، خبیری (۲۰۰۴) و مسترس (۲۰۱۵) نتایج این بخش از پژوهش را تأیید می کنند. یکی از رفتارهای غیراخلاقی در بین بازیکنان فوتبال، اعتقاد به خرافات و جادو است که در سال های اخیر در فوتبال ایران رواج یافته است و بسیاری از فوتبالیست ها بر این باورند که انجام برخی از تشریفات خرافی می تواند در نتیجه مسابقاتی که در آن حضور دارند، نقش بسیار مهمی داشته باشد. به گفته ارزنگ (۲۰۱۲) در میان بازیکنان رشته های مختلف ورزشی، بازیکنان فوتبال از همه خرافاتی تر هستند. بسیاری از فوتبالیست های معروف بر این باورند که انجام اعمال خرافی می تواند یکی از ابزارهای مهم موفقیت در مسابقاتی که در آن حضور دارند، باشد (زارع، زارع و عمادی، ۲۰۱۷، ۳۴). همچنین نتایج پژوهش زارع، زارع و عمادی (۲۰۱۷) نشان داد که در مجموع میزان گرایش به خرافات در بین بازیکنان فوتبال ایران در سطح متوسط حدود ۴۱

درصد است و رابطه معناداری بین شاخص‌های تحصیلات، وضعیت تأهل، احساس عدم اطمینان از بازی، اهمیت نتایج بازی، اضطراب قبل از بازی، قومیت، محل تولد و گرایش به خرافات وجود دارد. همچنین گرایش به تبانی و رشوه و پرخاشگری از دیگر رفتارهای غیراخلاقی از سمت بازیکنان است که عواقب آن متوجه تیم‌های فوتبال است. احمدزاده (۲۰۱۴) در پژوهش خود رشوه و تبانی و شعارهای نامناسب و رواج فحاشی در فوتبال ورزش به ویژه فوتبال را از جمله رفتارهای غیراخلاقی و مشکلات فرهنگی در ورزش بیان کردند. خبیری (۲۰۰۴) نیز در بخشی از گزارش طرح پژوهشی خود به برخی از مسائل غیراخلاقی رایج در فوتبال کشور مانند تبانی با داور برای رسیدن به پیروزی گزارش کرده است. همچنین مسترس (۲۰۱۵) نیز به بررسی دقیق‌تر نوع خاص فساد در ورزش از جمله تبانی پرداخته است و تبانی را از مهم‌ترین رفتارهای غیر اخلاقی در فوتبال بیان می‌کند. همچنین نوع دیگری که امروزه به وفور در فوتبال کشور و بالخصوص در بین بازیکنان فوتبال به چشم می‌خورد گرایش به سمت تشکیل باند و باز شدن پای دلالان به فوتبال کشور است. حضور دلالان برای مطرح نمودن بازیکنان ناکارآمد و ناشناخته مسئله دیگری است که گریبان باشگاه‌های فوتبال را گرفته است. در بیشتر مواقع با بر هم زدن توافق مالی مابین دلال و بازیکنانی که توانسته‌اند به اهداف خود و قرارداد با باشگاه برسند، دلالان فشار را بر مدیر باشگاه مبنی بر به کارگیری بازیکنان با کیفیت پایین، بالا می‌برند و همان‌طور که در نتایج به آن اشاره شده است، آسیب جدی را به تیم‌ها وارد می‌کند. تقلب، جعل اسناد و مدارک همانند دستکاری در قراردادهای مالی و همچنین جعل اسناد برای فرار از خدمت سربازی نمونه‌های از این رفتار غیراخلاقی در بین بازیکنان فوتبال است که در سال‌های اخیر شاهد آن بودیم. طبق اعلام فیفا جعل اسناد و مدارک اقدامی بسیار نکوهیده است و فیفا سنگین‌ترین مجازات‌ها را برای افراد یا باشگاه‌هایی که مبادرت به جعل می‌کنند در نظر گرفته است. رفتار غیراخلاقی که امروزه و به واسطه پیشرفت تکنولوژی و فناوری و پیدایش رسانه‌های اجتماعی نظیر اینستاگرام، مکرراً شاهد آن هستیم کری‌خوانی‌ها و توهین‌هایی است که بازیکنان فوتبال نسبت به بازیکنان و تیم‌های حریف دارند. این مسائل باعث تحریک بازیکنان، تیم و هواداران خواهد شد که می‌تواند نتایج سوئی برای تیم‌ها به همراه داشته باشد و بعضاً محرومیت‌هایی را برای بازیکنان و تیم‌ها به همراه داشته است.

همچنین الگوی ذهنی آسیب به جامعه، دیگر الگوی ذهنی شناخته شده در پژوهش حاضر بود که نشان از وارد شدن آسیب‌هایی به جامعه به خصوص جامعه فوتبال از رفتارهای ناصحیح و غیراخلاقی بازیکنان فوتبال دارد. بر مبنای این الگوی ذهنی رفتارهای غیراخلاقی همچون شرط‌بندی، به کار بردن الفاظ نادرست و فحاشی به مربیان، بازیکنان، هواداران و غیره، دامن زدن به حواشی و تحریک هواداران، اشتراک متن، عکس‌ها و فیلم‌های خارج از عرف و ناهنجار در شبکه‌های اجتماعی، گرایش به غرب و حمایت از فرهنگ‌های نادرست غربی، فرارهای مالیاتی، تحریک خبرنگاران و گروه‌های فشار، گرایش به نژادپرستی و عدم وجود مسئولیت‌پذیری اجتماعی، از جمله آسیب‌هایی به شمار می‌روند که متوجه جامعه هستند و به همین دلیل این

الگوی ذهنی شناسایی شده است. این بخش از نتایج پژوهش با نتایج تحقیقات کشگر، جاوید و بهادر (۲۰۲۰)، شفیع و افروزه (۲۰۱۸)، زارع، زارع و عمادی (۲۰۱۷)، موسوی و سلیمی (۲۰۱۶)، احمدزاده (۲۰۱۴)، کشگر (۲۰۱۳)، خبیری (۲۰۰۴) و فرست (۲۰۱۲) همسو است. در حالی که حاشیه‌ها و فساد اخلاقی موجود در فوتبال به چالشی همه‌گیر در سراسر دنیا تبدیل شده‌اند، بسیاری از کودکان، نوجوانان و جوانان شاهد رسوایی و رفتارهای غیراخلاقی الگوهای اجتماعی خود هستند و این امر می‌تواند ضربه‌های جبران‌ناپذیری برای جامعه به دنبال داشته باشد. بر پایه نظر متخصصین، هر رفتار پیامدهایی به دنبال دارد و جوانان در فرهنگی متأثر از رسانه‌ها بزرگ می‌شوند، جایی که می‌بیند دروغ، بی‌حرمتی، رفتارهای زشت و ناپسند از سوی ورزشکاران، مربیان و سایر افراد درگیر در ورزش مورد علاقه‌شان، به امری عادی بدل شده است و اخلاق مانعی برای پیشرفت در محیط‌های حرفه‌ای محسوب می‌شود (شجیع، کوزه‌چیان، احسانی و امیری، ۲۰۱۴، ۳؛ شجیع، کوزه‌چیان، احسانی و امیری، ۲۰۱۳، ۲۱). شرط‌بندی‌هایی که امروزه در بین بازیکنان فوتبال کشور دیده می‌شود از جمله رفتارهای غیراخلاقی است که آسیب‌های جدی را برای جامعه به دنبال خواهد داشت. فرست (۲۰۱۲) در پژوهش خود با عنوان «تهدید فوتبال با فساد شرط‌بندی» به افزایش روزافزون تغییرات معادلات بازی‌های فوتبال برای افزایش نقدینگی در شرط‌بندی‌ها در اروپا و به‌ویژه در آسیا اشاره کرده است. خبیری (۲۰۰۴) نیز در بخشی از گزارش طرح پژوهشی خود مسائل غیراخلاقی رایج در فوتبال کشور را مقاومت در برابر رأی داوران و استفاده از الفاظ نادرست گزارش کرده است. دامن زدن به حواشی و تحریک هواداران، اشتراک متون، عکس‌ها و فیلم‌های خارج از عرف و گرایش به غرب و فرهنگ نادرست به همراه نژاد پرستی که اخیراً در بین بازیکنان فوتبال به چشم می‌خورد از جمله رفتارهای غیراخلاقی است که امروزه آسیب آن متوجه جامعه و به‌ویژه جوانان است که این رفتارها را از الگوهای خود که این بازیکنان هستند تقلید می‌کنند و پیامد آن بسیاری از ناهنجاری‌ها و فساد، هم در ورزش و هم در خارج، از ورزش است که نقش رسانه در این مقوله بسیار پررنگ است.

در یک نتیجه‌گیری کلی می‌توان بیان کرد که ورزش و به‌ویژه رشته فوتبال ایران در چند دهه گذشته پیشرفت کرده، اما به موازات این تحول و توسعه، رعایت موازین رفتارهای اخلاقی در این عرصه چندان جدی گرفته نشده است. به عبارتی بُعد ورزشی و قهرمانی آن برجسته و بعد پرورشی و فرهنگ‌سازی آن فراموش شده است. بر اساس نتایج پژوهش حاضر، بروز رفتارهای غیراخلاقی از سمت بازیکنان فوتبال کشور و به‌ویژه بازیکنان مطرح، آسیب‌هایی را برای خود بازیکنان، تیم‌ها و جامعه به همراه دارد. وقوع این ناهنجاری‌های رفتاری از سمت بازیکنان، ناشی از تأکید بیش از اندازه بر پیروزی یا پیروزی به هر قیمت، کسب شهرت و در اولویت قرار گرفتن منافع اقتصادی در ورزش، هجمه و فشار از سوی تماشاگران، مدیران و آشنایان برای رسیدن به سطوح مطلوبی از عملکرد در مسابقات و عدم تأکید بر روحیات و منش‌های پهلوانی و جوانمردی است. به نظر می‌رسد هزینه رفتار غیراخلاقی و غیرحرفه‌ای باید به اندازه‌ای بالا باشد که ارتکاب این رفتار به ذهن ورزشکار

هم‌طور نکند. به نظر می‌رسد هزینه رفتار غیراخلاقی برای ورزشکاران ما پایین است که به خود اجازه می‌دهند در مقابل دوربین‌ها و رسانه‌ها دست به چنین رفتارهای زشت و زنده‌ای بزنند و این‌که این رفتار احتمالاً به جای هزینه، با کارکردهایی برای‌شان همراه است. کمیته انضباطی باشگاه‌ها و کمیته اخلاق فدراسیون موظف به طراحی الگویی برای بالا بردن هزینه رفتارهای غیراخلاقی هستند و اگر این رفتارها تکرار می‌شود بدین معناست که روش‌ها و جرائم پیشین پاسخگو نبوده است. الزامات اخلاقی و انتظارات رفتار حرفه‌ای نیز، مشخصاً محوری است که باید در قرارداد بازیکنان لحاظ شود. قرارداد بازیکنان حرفه‌ای باشگاه‌های معتبر دنیا، دارای بندهایی اختصاصی برای الزام بازیکن به رعایت هنجارها و ارزش‌های مورد تأکید باشگاه است. موضوعی که هنوز و علی‌رغم تأکیدات متعدد در قرارداد بازیکنان فوتبال ایران لحاظ نشده است. بازیکنان باید مراقب چیزی باشند که جزئیات آن را نمی‌دانند. همچنین نقش مدیران و مربیان در بروز اتفاقات این‌چنینی بسیار مهم است. آنها می‌توانند نقش پیشگیرانه خود را در زمان مناسب اجرایی کنند. مربیان و مدیرانی که در چنین شرایط غایب هستند و یا سکوت می‌کنند، در حقیقت صادرکننده مجوز رفتارهای این‌چنینی هستند. آنها و به‌ویژه مربیان بالاترین نقش را در این زمینه ایفا می‌کنند؛ و در نهایت این‌که رسانه‌هایی که صرفاً این اتفاق را برای هزاران هوادار در سراسر جهان بازتاب می‌دهند، باید متوجه تأثیر این اقدام رسانه‌ای خود باشند. آنها هم باید با تقبیح این رفتار و ارائه نقدهای تهاجمی، موضع خود را در قبال این رفتارها شفاف کنند و به نوعی حس نگرانی خود را با محتوای رسانه‌ای آمیخته کنند که اگر چنین نکنند در حقیقت مؤید و مبلغ رفتارهای این‌چنینی هستند.

تمرکز بیشتر مقالاتی که در خصوص اخلاق بازیکنان فوتبال منتشر شده است بر بررسی وضعیت ایدئولوژی اخلاقی و یا الگوهای تصمیم‌گیری ایشان بوده و یا در حالت کلی به بررسی وضعیت اخلاقی ورزشکاران در حوزه ورزش پرداخته است. اما در این تحقیق به صورت مختصر چالش‌های اخلاقی بازیکنان فوتبال، که به طور واقعی در بطن فوتبال کشور موجود است، مستقیماً شناسایی شد و مورد تحلیل و بررسی قرار گرفت. عوامل بسیار مهمی از جمله ارتباط غیررسمی با دلالان و خبرنگاران و یا روابط نامشروع و همچنین شاخص‌های همچون شرط بندی و حضور نامتعارف در شبکه‌های اجتماعی از جمله شاخص‌هایی است که برای اولین بار در این مقاله پژوهشی به طور مستقیم گفته شده و مورد بررسی قرار گرفته است. این تحقیق سعی داشته است به طور کاملاً کاربردی به این پدیده بپردازد تا مربیان، مدیران و دست‌اندرکاران این حوزه (فوتبال) به طور دقیق و ملموس با پدیده‌های غیر اخلاقی بازیکنان فوتبال روبرو شوند. همچنین با توجه به این‌که در تحقیق حاضر از روش تحقیق جدیدی نسبت به تحقیقات گذشته این حوزه الهام گرفته شده است، محققین به صورت کیفی و از نزدیک با عوامل بروز رفتارهای غیر اخلاقی در بازیکنان فوتبال، اقدام به آسیب‌شناسی رفتارهای غیر اخلاقی نموده‌اند؛ لذا نسبت به ادبیات و پیشینه پژوهش‌های گذشته، دارای یافته‌های دقیق‌تر و جدیدتر در مورد رفتارهای مربوط به مسائل غیر اخلاقی بازیکنان مطرح فوتبال کشور می‌باشد و انتظار می‌رود این یافته‌ها

در جهت کنترل و کاهش این گونه رفتارها در ورزش پر طرفدار فوتبال مورد استفاده قرار گیرد.

منابع

1. Ahmadzadeh, A. (2014). Identifying of cultural challenges and opportunities of sport in Mazandaran province. *Contemporary Studies on Sport Management*, 4(7): 15-29. (Persian)
2. Bensonolu. D. (2016). Determination of university Athletes character through sport participation in Niserdelta of Nigeria. *journal of Education, practice*, 1 (15).
3. Caswell SV, Ambegaonkar JP, Caswell AM, Gould TE. (2009). Antecedents of Ethical Decision-making: Intercollegiate Sporting Environments as Clinical Education and Practice Settings. *Journal of allied health*, 38(1):39- 46.
4. Dimant E, Deutscher C. (2015). The economics of corruption in sports: the special case of doping. Edmond J. Safra Working Papers. (55).
5. Duenckmann F. (2010). The village in the mind: applying Q-methodology to re-constructing constructions of rurality. *Journal of Rural Studies*, 1,26(3):284-95.
6. Ellingsen IT, St rksen I, Stephens P. (2010). Q methodology in social work research. *International journal of social research methodology*, 13(5):395-409.
7. Erfani, N., parsaju, A. (2017). Development strategies the ethics of chivalry among the athletes of the Hamedan province. *Contemporary Studies on Sport Management*, 7(14): 17-27. (Persian)
8. Farhadinejad, Mohsen; Khoroti, Maliha. (2021). Phenomenological Analysis of Unethical Behaviors in the Organization. *Ethics in science and Technology*, 15 (4) :96-103. (Persian)
9. Forrest D. (2012). The Threat to Football from Betting-Related Corruption. *International Journal of Sport Finance*, 1;7(2).
10. Graham. D. (2017). Athletic Indentcty and moral Development: An Examination of NCAA division I Athletes and their moral Development. Browse all these Dissertations. wright state university.
11. Halabchi, F. (2007). Duping in the Athletes. *Hakim Research Journal*, 10(1): 1-12. (Persian)
12. Javanmard, K., Navabakhsh, M. (2014). Sociological Study of Sport Function on Social Integrity in Iran in the 80s: Case Study of Kerman. *Iranian Journal of Social Sciences Studies*, 11(41): 37-54. (Persian)
13. Khabiri, M. (2005). Comparing the situation with the criteria of UEFA's professional football league clubs and clubs from the countries of Japan, South Korea, UAE and Turkey, reported the research project. Institute of Physical Education and Sport Sciences, Ministry of Science, Research and Technology. (Persian)
14. Keshkar, Sara. (2013). The Role of Showing Violent Football Behaviors on TV on the Behaviors of Adolescents and Youth Members of Tehran Football Clubs. *Journal of Sport Management and Motor Behavior*, 9(17): 59-74. (Persian)
15. keshkar, S., javid, F., bahadoor, H. (2020). The pathology of virtual football betting and its prevention strategies. *Sports Marketing Studies*, 1(3): 132-105. (Persian)
16. Masters A. (2015). Corruption in sport: From the playing field to the field of policy. *Policy and Society*, 34(2):111-23.
17. Moaven Afshari, S M; Morsal, M; Fahiminejad, A; Tayebi Sani, S M. (2021). Identifying and Analyzing Elites' Mental Patterns Regarding Behavioral Pathologies of Iranian Swimming Management System. *Journal of Human Resource Management in Sport*, 8(1), 55-72. (Persian)

18. Moosavi, Zohreh; Salimi, Mehdi. (2016) Evaluating the Barriers of Professional Ethics Growth of Players and Coaches of Iran Soccer Premier League, Strategic Studies on Youth and Sports, 15 (31), 120-140. (Persian)
19. Pappas NT, McKenry PC, Catlett BS. (2004). Athlete aggression on the rink and off the ice: Athlete violence and aggression in hockey and interpersonal relationships. Men and Masculinities, 6(3):291-312.
20. Pennino, M. (2010). Managers and Professional ethics. Journal of Business ethics, 41, 337-347.
21. Rayat, A., Sajjadi, N., Rajabi, H., Rayat, M. (2020). Ethical Issues Iran Sport Media: Perceptions of Professional Football Players. Sport Management Studies, 12(59): 37-52. (Persian)
22. Rezaei Soufaii M, Farahani A, Shabani A. (2017). The Environmental Analysis of Professional Sports in Iran. Applied Research in Sport Management, 23;6(1):108-118. (Persian)
23. Saeedi, Masoumeh Sadat; Faqih, Alireza; Seifi, Mohammad; Nateghi, Faezeh. (2021). Identifying the Dimensions and Components of Professional Ethics in Organization. Ethics in science and Technology, 15 (4) :131-137. (Persian)
24. Shahali, Mehrzad; Rashid Poor, Ali; Kavooosi, Esmail; Etebarian, Ali Akbar. (2015). Implementation model of professional ethics in organizations. Urban Management, 14(39), 393-406.
25. Shafiee, S., Afrouzeh, H. (2018). Identifying and Determining the Factors Affecting the Incidence of Corruption in Iran S Football. Sport Management Studies, 10(47): 39-66. (Persian)
26. Shajie, R., Kouze Chiyani, H., Ehsani, M., Amiri, M. (2014). Analysis of Demographic Factors Related to Ethical Decision Making of Soccer Players. Ethics in science and Technology, 9 (2) : 1-12. (Persian)
27. Shajie, R., Kouze Chiyani, H., Ehsani, M., Amiri, M. (2013). Influences of Personal, Political, Legal and Economical Climates on Ethical Decision-Making of Professional Soccer Players. Applied Research in Sport Management, 1(3) : 19-26. (Persian)
28. Yoshizawa G, Iwase M, Okumoto M, Tahara K, Takahashi S. (2016). Q Workshop: An Application of Q Methodology for Visualizing, Deliberating and Learning Contrasting Perspectives. International Journal of Environmental and Science Education, 11(13):6277-302.
29. Zare, A., Zare, H., Emadi, M. (2017). The Factors Affecting the Propensity for Superstition among Football Players in Iran. Sport Management and Development, 6(2) : 32-46. (Persian)

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

ارجاع دهی

شجیع، رضا؛ حیدری، رضا. شجیع، کیانوش. اسداللهی، احسان. امیری بایگی، سید محمد. (۱۴۰۰). واکاوی رفتارهای غیراخلاقی بازیکنان لیگ برتر فوتبال ایران. فصلنامه علمی پژوهش در ورزش تربیتی، ۹ (۲۵): ۱۶۷-۱۹۴
شناسه دیجیتال : 10.22089/RES.2021.11146.2142

Shajie, R. Heydari, R. Shajie, K. Asadollahi, E. Amiri Baygi, S.M. (2022) Analysis of immoral behaviors of Iranian Premier League players. *Research on Educational Sport*, 9(25): 167-194 (Persian)

DOI: 10.22089/RES.2021.11146.2142

پروہشکاه علوم انسانی ومطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی